

слънце-то два пкти прѣзь годниж-тж на пладниѣ освѣщава прѣдмѣты-ты право, или стои право надъ главы-ты на чловѣци-ты, та затова чловѣци-ти не правятъ въ това врѣмя сѣнка (или, по-добрѣ, сѣнка-та остава подъ ноги-ты). Горящы-ты страны наричатъ още и *поврашны* (тропически), защото чърты-ты конто гы, отдѣлятъ отъ страны-ты, що сж до тѣхъ, наричатъ *поврашници* (тропици). *) По-на сѣверъ и по-на югъ отъ горящый поясъ, задъ повратници-ты, въ сѣверный и южный полувалякъ ся находятъ *умѣрени-ши пояси*; тукъ сж такывы страны, въ конто слънце-то ако и да изгрѣва всякой день (24 часа), и на всяко мѣсто да быва день, въ нѣма нито единъ день въ годниж-тж, въ който слънце-то да стои право надъ главы-ты ны; лжи-ты му никога не бнятъ право въ тья мѣста; и отъ всичкы-ты прѣдмѣты на пладниѣ всякога става сѣнкж. За това умѣрени-ти пояси сж по-студени отъ горящый; нъ тамъ е много по-горящо отъ оныя страны, дѣто слънце-то не изгрѣва всякой день, ще рече, дѣто не става день на всякое деноноще, и земля-та не ся нагрѣва всякой день; тья мѣста наричатъ *сшудены поясы, сшудены страны*. Студены-ты страны, що сж отдѣлены на нашж-тж хартж отъ умѣрены-ты страны съ чърты отъ точки, падатся камъ полюсы-ты, та затова гы наричатъ, *полярны страны* (сѣверна и южна), а сжици-ти обржче, що отдѣлятъ студены-ти страны отъ умѣрены-ты, наричатъ *полярны шъркала*.

И така, има *илшъ пояса* : *единъ горящъ, два умѣрени* (сѣверенъ и юженъ) и *два сшудени* (сѣверенъ и юженъ). Тия пояси ся раздѣлятъ на харты-ты съ обржчи: повратни и полярни.

За да познаемъ голѣмниж-тж на едно валчесто тѣло като валка, или раздалечъ-ть между двѣ каквы да сж на него мѣста, прѣкарватъ въ извѣстна посокж на това тѣло обржче и гы измѣрватъ. Сжще така, за да разберемъ величинж-тж на всичкж-тж земж и на различны-ты ѣ части, или положение-то на тья части спротивъ нѣкое мѣсто, прѣкарватъ обржчи на харты-ты и на земны-ты валяци, на конто е ис-

*) Понеже тья умтвени чърты ся надраскватъ около всичкж-тж земж, па и земля-та е валякъ, затова тья чърты правятъ търкала.